

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే

॥ త్రిసప్తతితమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ త్రిసప్తతితమః సర్గః ॥

శ్రీరామాదీనాం చతుర్ణాం భ్రాతృణాం వివాహః

యస్మింస్తు దివసే రాజా చక్రే గోదానముత్తమం ।

తస్మింస్తు దివసే వీరో యుధాజిత్ సముపేయివాన్ ॥ 1.73.1 ॥

పుత్రః కేకయరాజస్య సాక్షాద్భరతమాతులః ।

దృష్ట్వా పృష్ట్వా చ కుశలం రాజానమిదమబ్రవీత్ ॥ 1.73.2 ॥

కేకయాధిపతీ రాజా స్నేహాత్ కుశలమబ్రవీత్ ।

యేషాం కుశలకామోఽసి తేషాం సంప్రత్యనామయం ॥ 1.73.3 ॥

స్వస్తీయం మమ రాజేంద్ర ద్రష్టుకామో మహీపతిః ।

తదర్థముపయాతోఽహమయోధ్యాం రఘునందన ॥ 1.73.4 ॥

శ్రుత్వా త్వహమయోధ్యాయాం వివాహార్థం తవాత్మజాన్ ।

మిథిలాముపయాతాంస్తు త్వయా సహ మహీపతే ॥ 1.73.5 ॥

త్వరయాభ్యుపయాతోఽహం ద్రష్టుకామః స్వసుః సుతం ।

అథ రాజా దశరథః ప్రియాతిథిముపస్థితం ॥ 1.73.6 ॥

దృష్ట్వా పరమసత్కారైః పూజనార్హమపూజయత్ ।

తతస్తాముషితో రాత్రిం సహ పుత్రైర్మహాత్మభిః ॥ 1.73.7 ॥

ప్రభాతే పునరుత్థాయ కృత్వా కర్మాణి తత్త్వవిత్ |
ఋషింస్తదా పురస్కృత్య యజ్ఞవాటముపాగమత్ || 1.73.8 ||

యుక్తే ముహూర్తే విజయే సర్వాభరణభూషితైః |
భ్రాతృభిః సహితో రామః కృతకౌతుకమంగలః || 1.73.9 ||

వసిష్ఠం పురతః కృత్వా మహర్షీనపరానపి |
వసిష్ఠో భగవానేత్య వైదేహమిదమబ్రవీత్ || 1.73.10 ||

రాజా దశరథో రాజన్ కృతకౌతుకమంగలైః |
పుత్రైర్నరవరశ్రేష్ఠో దాతారమభికాంక్షతే || 1.73.11 ||

దాతృప్రతిగ్రహీతృభ్యాం సర్వార్థాః సంభవంతి హి |
స్వధర్మం ప్రతిపద్యస్వ కృత్వా వైవాహ్యముత్తమం || 1.73.12 ||

ఇత్యుక్తః పరమోదారో వసిష్ఠేన మహాత్మనా |
ప్రత్యువాచ మహాతేజా వాక్యం పరమధర్మవిత్ || 1.73.13 ||

కః స్థితః ప్రతిహారో మే కస్యాజ్ఞాం సంప్రతీక్షతే |
స్వగృహే కో విచారోఽస్తి యథా రాజ్యమిదం తవ || 1.73.14 ||

కృతకౌతుకసర్వస్వా వేదిమూలముపాగతాః |
మమ కన్యా మునిశ్రేష్ఠ దీప్తా వహ్నిరివార్చిషః || 1.73.15 ||

సద్యోఽహం త్వత్ప్రతీక్షోఽస్మి వేద్యామస్యాం ప్రతిష్ఠితః |
అవిఘ్నం క్రియతాం సర్వం కిమర్థం హి విలంబ్యతే || 1.73.16 ||

తద్ వాక్యం జనకేనోక్తం శ్రుత్వా దశరథస్తదా |
ప్రవేశయామాస సుతాన్ సర్వాన్మృషిగణానపి || 1.73.17 ||

తతో రాజా విదేహానాం వసిష్ఠమిదమబ్రవీత్ |
కారయస్వ ఋషే సర్వామృషిభిః సహ ధార్మిక || 1.73.18 ||

రామస్య లోకరామస్య క్రియాం వైవాహికీం ప్రభో |
తథేత్యుక్త్వా తు జనకం వసిష్ఠో భగవాన్మషిః || 1.73.19 ||

విశ్వామిత్రం పురస్కృత్య శతానందం చ ధార్మికం |
ప్రపామధ్యే తు విధివద్ వేదిం కృత్వా మహాతపాః || 1.73.20 ||

అలంచకార తాం వేదిం గంధపుష్పైః సమంతతః |
సువర్ణపాలికాభిశ్చ చిత్రకుంభైశ్చ సాంకురైః || 1.73.21 ||

అంకురాఢ్యైః శరావైశ్చ ధూపపాత్రైః సధూపకైః |
శంఖపాత్రైః స్రువైః స్రగ్భిః పాత్రైర్ఘ్నాదిపూజితైః || 1.73.22 ||

లాజపూర్ణైశ్చ పాత్రీభిరక్షతైరపి సంస్కృతైః |
దర్భైః సమైః సమాస్తీర్య విధివన్మంత్రపూర్వకం || 1.73.23 ||

అగ్నిమాధాయ తం వేద్యాం విధిమంత్రపురస్కృతం |
జుహోవాగ్నౌ మహాతేజా వసిష్ఠో మునిపుంగవః || 1.73.24 ||

తతః సీతాం సమానీయ సర్వాభరణభూషితాం |
సమక్షమగ్నేః సంస్థాప్య రాఘవాభిముఖే తదా || 1.73.25 ||

అబ్రవీజ్ఞనకో రాజా కౌసల్యానందవర్ధనం |
ఇయం సీతా మమ సుతా సహధర్మచరీ తవ || 1.73.26 ||

ప్రతీచ్ఛ చైనాం భద్రం తే పాణిం గృహ్నిష్ఠస్య పాణినా |
పతివ్రతా మహాభాగా ఛాయేవానుగతా సదా || 1.73.27 ||

ఇత్యుక్త్వా ప్రాక్షిపద్ రాజా మంత్రపూతం జలం తదా |
సాధుసాధ్వీతి దేవానామృషీణాం వదతాం తదా || 1.73.28 ||

దేవదుందుభినిర్హోషః పుష్పవర్షో మహానభూత్ |
ఏవం దత్త్వా సుతాం సీతాం మంత్రోదకపురస్కృతాం || 1.73.29 ||

అబ్రవీజ్జనకో రాజా హర్షేణాభిపరిప్లుతః |
లక్ష్మణాగచ్ఛ భద్రం తే ఊర్మిలాముద్యతాం మయా || 1.73.30 ||

ప్రతీచ్ఛ పాణిం గృహ్ణీష్వ మా భూత్ కాలస్య పర్యయః |
తమేవముక్త్వా జనకో భరతం చాభ్యభాషత || 1.73.31 ||

గృహాణ పాణిం మాండవ్యాః పాణినా రఘునందన |
శత్రుఘ్నం చాపి ధర్మాత్మా అబ్రవీన్మిథిలేశ్వరః || 1.73.32 ||

శ్రుతకీర్తేర్మహాబాహో పాణిం గృహ్ణీష్వ పాణినా |
సర్వే భవంతః సౌమ్యాశ్చ సర్వే సుచరితవ్రతాః || 1.73.33 ||

పత్నీభిః సంతు కాకుత్స్థా మా భూత్ కాలస్య పర్యయః |
జనకస్య వచః శ్రుత్వా పాణీన్ పాణిభిరస్పృశన్ || 1.73.34 ||

చత్వారస్తే చతస్పృణాం వసిష్ఠస్య మతే స్థితాః |
అగ్నిం ప్రదక్షిణం కృత్వా వేది రాజానమేవ చ || 1.73.35 ||

ఋషింశ్చాపి మహాత్మానః సహభార్యా రఘూద్వహాః |
యథోక్తేన తతశ్చక్రుర్వివాహం విధిపూర్వకం || 1.73.36 ||

పుష్పవృష్టిర్మహాత్యాసీదంతరిక్షాత్ సుభాస్వరా |
దివ్యదుందుభినిర్ఘోషైర్గీతవాదిత్రనిఃస్వనైః || 1.73.37 ||

నన్మతుశ్చాప్సరఃసంఘా గంధర్వాశ్చ జగుః కలం |
వివాహే రఘుముఖ్యానాం తదద్భుతమదృశ్యత || 1.73.38 ||

ఈదృశే వర్తమానే తు తూర్వోద్ఘృష్టనినాదితే |
త్రిరగ్నిం తే పరిక్రమ్య ఊహుర్భార్యా మహౌజసః || 1.73.39 ||

అథోపకార్యం జగ్ముస్తే సభార్యా రఘునందనాః |
రాజాప్యనుయయౌ పశ్యన్ సర్షిసంఘః సబాంధవః || 1.73.40 ||

॥ ఇత్యార్దే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే త్రిసప్తతితమః సర్గః ॥